

De rijke historie van de Iep met een bescheiden dendrologisch sausje

Lang is uitgezien naar dit standaardwerk over de Iep. De eerste indruk is overweldigend, een schitterend beschreven en geïllustreerde geschiedenis van een ooit algemene boom. Een boom die ten prooi viel aan een verwoestende schimmel, de veroorzaker van de iepenziekte. Het boek verschijnt op een tijdstip dat de geschiedenis van deze ramp in de vergetelheid dreigt te raken, net als in Noord Amerika het geval was met de agressieve schimmel die de Tamme Kastanje daar uitroeide.

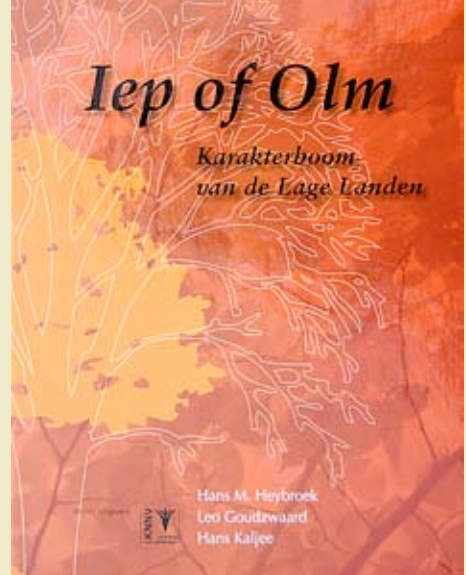
Het boek begint met de cultuurgeschiedenis, gevolgd door de geschiedenis van een eeuw 'Hollandse' iepenziekte. Deze zeer uitgebreid gemeten historie is boeiend beschreven. Het is dan ook een materie waarin de eerste auteur, Hans Heybroek, zich al heel lang heeft verdiept. Waarschijnlijk al vanaf het eerste moment dat hij als onderzoeker met de veredeling van Iepen werd belast. Maar liefst 90 pagina's worden er aan gewijd.

In het al bijna even lange hoofdstuk Biologie wordt allereerst een reeks van onderwerpen behandeld, voor een belangrijk deel door diverse gastauteurs. Het betreft een groot aantal organismen die op de een

of andere manier de Iep gebruiken. Het is zeer leerzame materie, waar boomkwekers en dendrologen doorgaans niet zo veel affiniteit mee hebben, maar die, vooral omdat het boeiend beschreven is, toch wel hun belangstelling zal wekken.

Aangekomen op bladzijde 150 van dit hoofdstuk wordt een dertigtal pagina's gewijd aan de taxonomie en de naamgeving. Al snel wordt geconstateerd dat er grote behoefte is aan een taxonomische revisie, maar dat mag geen excuus zijn voor de summiere beschrijving van een aantal soorten. Dat valt al direct op bij Tabel 1 waar als herkomst van de genoemde soorten alleen het werelddeel wordt genoemd. Bij de beschrijving veel aandacht voor synoniemen, maar minder aandacht voor de morfologische kenmerken. Met name een tabel of sleutel wordt hier wel gemist. Het hoofdstuk Biologie wordt afgesloten met afbeeldingen en beschrijvingen van een aantal kampioenen en andere bijzondere Iepen.

Het derde hoofdstuk gaat over de toekomst, al worden in een overzicht van de cultivars ook diverse oude, nauwelijks nog in cultuur aan te treffen selecties beschreven. In de eerste paragraaf wordt gesteld dat er geen vervanger voor de Iep is. Dit kan uiteraard alleen het geval zijn bij toepassing op bepaalde standplaatsen met name in het westen van ons land. Ook bij de alfabetische lijst van cultivars krijgen de

morfologische kenmerken bij de beschrijving weinig of geen aandacht. Geen enkele informatie wordt gegeven over kwekersrechtelijke bescherming. Vooral bij Amerikaanse selecties als 'New Horizon' staat dit een ruime beschikbaarheid in de weg, ook al wordt in het overzicht op pagina 240 gesteld dat ze goed verkrijgbaar is.

De auteurs geloven heilig in de toekomst van de Iep. Jammer blijft het dat het veredelingsonderzoek in Nederland vroegtijdig werd beëindigd en dat we erg afhankelijk zijn van onderzoek elders.

In de tekst wordt met cijfertjes verwezen naar de betreffende literatuur die per onderwerp in de literatuurlijst is opgenomen. Een gevolg is dat er per onderwerp geen sprake meer is van een alfabetische rangschikking van de auteurs. Dit is soms wat hinderlijk.

Al komt deze boekbespreking voor de dendrologen die dit boek al bij voorintekening hebben aangeschaft misschien wat als mosterd na een rijke maaltijd, de publicatie van dit boek blijft een bijzondere gebeurtenis. Diverse bijdragen o.a. van de NDV en de Bomenstichting hebben de uitgave mogelijk gemaakt en

BOEKEN

PIET DE JONG

mede daardoor is de prijs voor dit 272 pagina's dikke boek aantrekkelijk gebleven.

Heybroek, Hans M., Leo Goudzwaard en Hans Kaljee (2009). *Iep of Olm, karakterboom van de Lage Landen*, KNNV Uitgeverij, Zeist, 272 p. ISBN 978 90 5011 281 9 € 29,95.

